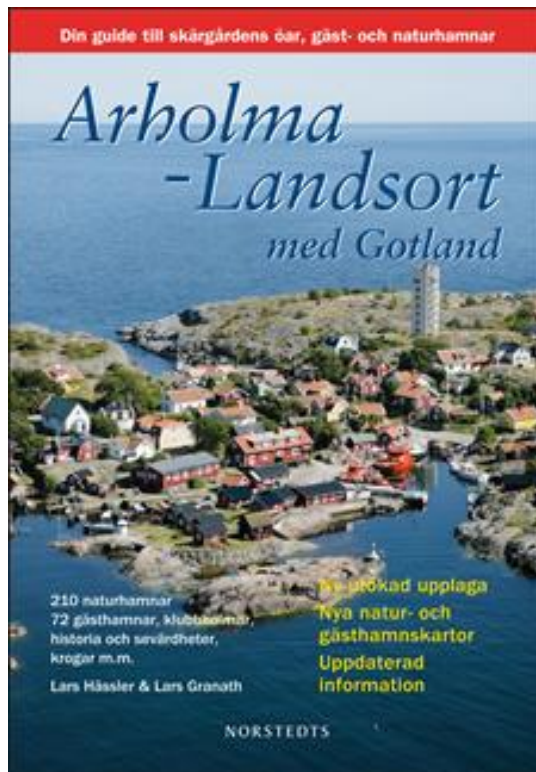

Utforske den svenske østkysten?

Skrevet av Grete Karin og Alf Morten Granholt

søndag 09. desember 2012 00:00 - Sist oppdatert søndag 09. desember 2012 01:41

Mange av oss har vært på den svenske vestkysten, og beundrer svenskene for deres naturforvaltning, gode havner og evne til å tåle horder av mer eller mindre veloppdragne nordmenn i juli. Derimot er vi ikke så mange som er like kjent på **den svenske østkysten**. Noen av oss har gjort et og annet strandhugg eller besøkt Stockholm, men riktig lommekjente er de færreste av oss.

Da er det kjærkomment med en bok som kan vise oss «**smultronställen**», for å si det på svensk.

Boken er en del av Norstedts serie om den svenske skjærgården. Denne gangen har **Lars Granath**

fått med seg

Lars Hässler

og

Jesper Sannel

. Hässler er juristen som hoppet av en vellykket meglerkarriere for å seile jorden rundt i ti år. Da ham kom hjem til Stockholm, bøtet han på lengselen etter havet ved å skrive om «verdens vakreste skjærgård». Akkurat det er vi nok noen nordmenn som gjerne diskuterer, men pytt sann.

Sannel er biolog, naturgeograf og kartograf, og arbeider sammen med Granath. Firmaets spesialitet er å lage spesialkart i storformat.

Utforske den svenske østkysten?

Skrevet av Grete Karin og Alf Morten Granholt

søndag 09. desember 2012 00:00 - Sist oppdatert søndag 09. desember 2012 01:41

Lars Granath er en institusjon i Sverige. Han har vært med på å revolusjonere båtportkart, farledsbeskrivelser og havneguider. Som vår [Magne Klann](#) har han egenhendig målt opp naturhavner der de offisielle kartene ikke har vært nøyaktige nok. Vi er ganske mange som har satt og vil sette pris på det.

Boken følger «malen»: Den har et **hendig format**, og er i glosset utgave med flapper på omslaget og en «rød tråd» som kan brukes som bokmerke. Boken starter med oversiktskart over området den beskriver, med henvisninger til kartene fra det svenske Sjøkartverket.

Inne i omslaget finner du alle symboler og forklaringer til kartene. Så kommer innledningen til denne fjerde utgaven og en fin introduksjon til skjærgårdens historie. Det er dette som gjør denne havneboken så fin: Du får mye mer enn bare havnebeskrivelsen. Stockholms skjærgård skiller seg mer fra Göteborgs enn vi var klar over. Når vi leser oss gjennom boka, forstår vi jo at **det var i Stockholmsområdet «pengene bodde»**

. Antallet flotte trevillaer, gods og bevaringsverdige steder er flere, turismen er eldre og har nok i snitt vært preget av mer velstand enn på vestkysten. Sånn sett er kanskje denne skjærgården mer interessant historisk. At den også har mange vakre havner og ligger nær Stockholm, gjør ikke noe.

Mer enn bare havner

Boken dekker 230 spesialtegnede naturhavner og 71 gjestehavner.

Det som gjør boken så interessant, er at til tross for det lille formatet, har man tatt seg plass til å skrive en del løpende tekst. Her dekkes historie, kultur og næringsveier. Allemannsretten, naturvern, jakt og fiske, sikkerhet til sjøs, været, charterbåtmuligheter, padling, skøyter når isen legger seg, klubbholmer - her er det mye interessant, som gjør at boken også egner seg for vinterlesning. Her finnes også et distansekart - kjekt å ha for strekk man ikke har seilt tidligere, og en oversikt over butikker i skjærgården. Det siste kan jo raskt endre seg, men det gir i hvert fall en pekepinn.

En skikkelig referanseliste er på plass, for å oppmuntre til videre lesning.

Utforske den svenske østkysten?

Skrevet av Grete Karin og Alf Morten Granholt

søndag 09. desember 2012 00:00 - Sist oppdatert søndag 09. desember 2012 01:41

Hvert område starter med et oversiktskart som viser både naturhavner og gjestehavner. Det er enkelt å finne havnene som er i nærheten med et øyekast. Dessuten har forfatterne plottet inn **badstuer og kroer**

. Det gjør det enda enklere å velge havn for natten.

Så følger løpende tekst som beskriver området, sted for sted og øy for øy. Her er mye interessant historie, hvilke severdigheter som finnes, offentlig kommunikasjon for den som skal videre eller venter nytt mannskap og hvilke natur- og gjestehavner som finnes i nærheten.

Boken dekker området Arholma litt nord for Norrtälje til Landsort i Nynäshamn kommune. Gotland er også inkludert, og kan anbefales, også uten båt.

Ser vi på **gjestehavnene**, finnes følgende informasjon:

- Oversiktsbilde
- Info-rute med hvilke muligheter som finnes - antall gjeste plasser, dybde i havnen, vann, toalett, handlemuligheter, båtservice osv .
- I tillegg beskrives kort beskyttelse for vind, innseiling, hvor gjesteplassene er, fortøyningsmuligheter og annen nyttig info som hvor man ikke skal legge seg av hensyn til nyttetraffikk eller fiskebåter
- Havnetelefon

For **naturhavnene** finner vi

- Kart med tydelig dybdeangivelse
- Steder egnet for fortøyning er tydelig merket
- Annen nyttig info som fortøyningsbolter, toalett, søppelkasser, bade plasser mm

I tillegg til kartet er en kort tekst med info om innseilingen, grunner, vind, trafikk i nærområdet og evt litt om naturen i området hvis det er noe spesielt.

Utforske den svenske østkysten?

Skrevet av Grete Karin og Alf Morten Granholt

søndag 09. desember 2012 00:00 - Sist oppdatert søndag 09. desember 2012 01:41

Noe vi har gjort som vi gjerne **anbefaler**:

- Gå inn til Stockholm med egen båt
 - Ligge i Wasahamnen et stenkast fra Vasamuseet
 - Spis lunsj på Myntkrogen en herlig sommerdag, med flagrende gardiner i åpne vinduer.
- Gamla Stan føles som en sør-europeisk by med sine gyldne hus i smale gater.

Noe vi **vil gjøre neste gang** vi er i området med egen båt:

- Besøke Gustavsberg med porselensmuseet og Arcona Yachts
- Ligge i Paradiset ved Stora Jolpan
- Besøke Norröra, bedre kjent som «Saltkråkan» for de litt eldre av oss
- Besøke Furulund med Penningby slott
- Besøke Fejan og den berømte kroen
- Besøke Sandhamn, med ry som skikkelig snobbested. Vi glir nok ikke så naturlig inn, men vi er jo der for å se på de innfødte. Dessuten [skjer det mange mord der](#) ute.
- Besøke Saltsjöbaden med Grand Hotel
- Seile Gotland rundt

Konklusjon:

- En bok du kan slå opp i og kjapt finne informasjon om aktuelle havner - kort oppsummert
- Løpende tekst som utfyller havneinformasjonen - her er mye interessant dersom du blir på stedet og har tid til å se deg om
- Gode tekster som østkysten - en **god bok også i godstolen om vinteren**

Hvis jeg må si noe negativt? Vanskelig. Dette er en gjennomarbeidet og solid bok, med mye og grundig forarbeid. Her er det hverken «lånt fra Shakespeare» eller slumset. Et ankepunkt er at det er **langt til den svenske østkysten** – men det kan ikke forfatterne noe for.

Arholma - Landsort med Gotland : din guide til skärgårdens öar, gäst- och naturhamnar

Lars Hässler, Lars Granath, Jesper Sannel

Stockhol, : Norstedts, 2010

ISBN 978-91-302339-7

449 s.

Utforske den svenske østkysten?

Skrevet av Grete Karin og Alf Morten Granholt

søndag 09. desember 2012 00:00 - Sist oppdatert søndag 09. desember 2012 01:41

Pris på nettet medio november: SEK 330-350,-

Foto: Forlagets hjemmeside